

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ЧНТУ,
д.е.н., професор

_____ С.М. Шкарлет
«___» _____ 2018 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
за освітнім ступенем «бакалавр»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за освітньою програмою «Облік і оподаткування»
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
протокол №7 від 01.03.2018 року

Чернігів - 2018
ЧНТУ

Програма фахового вступного випробування за освітнім ступенем «бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і оподаткування» на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» / В.Г. Маргасова, Т.В. Клименко, В.П. Онищенко. – Чернігів: ЧНТУ, 2018. – 10 с.

Укладачі:

Маргасова В.Г., д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Клименко Т.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Онищенко В.П., к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПЕРЕЛІК ТЕМ ЗА МОДУЛЯМИ	5
МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	5
МОДУЛЬ 2. БУХГАЛТЕРСЬКИХ ОБЛІК АКТИВІВ, КАПІТАЛУ, ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ	6
ВИМОГИ ДО ЗДІБНОСТЕЙ ТА РІВНЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ АБІТУРІЄНТІВ	7
ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ	8
СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА	8
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	8
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	9

ВСТУП

Програма фахового вступного випробування розроблена для прийому на навчання на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і оподаткування» зі скороченим терміном осіб, що здобули освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст» за спеціальністю 5.03050901 «Бухгалтерський облік» та за спорідненими спеціальностями 5.03050401 «Економіка підприємства», 5.03050702 «Комерційна діяльність», 5.03051001 «Товарознавство та комерційна діяльність», 5.03050801 «Фінанси і кредит» та іншими спеціальностями (згідно Правил прийому до Чернігівського національного технологічного університету у 2018 році).

Ця Програма спрямована на перевірку рівня знань та вмінь, необхідних абітурієнтам для опанування ними програми бакалавра за відповідним напрямом підготовки та проходження конкурсу.

Мета фахового вступного випробування – формування контингенту студентів, найбільш здібних до успішного опанування дисциплін професійної підготовки фахівця освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і оподаткування» шляхом оцінки рівня теоретичних знань та практичних умінь і навичок за напрямками професійно-орієнтованої діяльності бакалавра.

Зміст програми фахового вступного випробування. Програма фахового вступного випробування за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і оподаткування» має інтегрований характер і включає питання двох модулів:

Модуль 1. Основи бухгалтерського обліку.

Модуль 2. Бухгалтерський облік активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій.

Порядок проведення вступного іспиту визначається «Правилами прийому до Чернігівського національного технологічного університету у 2018 році».

Формою проведення вступного іспиту на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і оподаткування» на основі ОКР «молодший спеціаліст» є письмовий іспит.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ЗА МОДУЛЯМИ

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Тема 1. Господарський облік, його суть і характеристика. Загальна характеристика господарського обліку, його місце в суспільному виробництві. Види господарського обліку і їх характеристика. Вимірники господарського обліку. Завдання та функції бухгалтерського обліку. Користувачі бухгалтерської інформації, їх класифікація.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку. Предмет бухгалтерського обліку, його суб'єкт і об'єкти. Економічна сутність активів і пасивів підприємства. Сутність та загальна характеристика методу бухгалтерського обліку.

Тема 3. Методичні прийоми бухгалтерського обліку та їх використання на підприємствах. Використання загальнонаукових методів. Метод бухгалтерського обліку і його прийоми для вивчення предмету. Елементи методу бухгалтерського обліку: рахунки та подвійний запис, оцінка та калькуляція, документація та інвентаризація. Балансове узагальнення та звітність.

Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис. Побудова бухгалтерських рахунків. Активні і пасивні рахунки, особливості їх призначення та побудови. Техніка запису господарських операцій на рахунках обліку. План рахунків бухгалтерського обліку, побудова та система кодування, забезпечення взаємозв'язку синтетичного та аналітичного обліку. Метод подвійного запису. Визначення бухгалтерської проводки порядок її складання. Класифікація рахунків по відношенню до балансу, за економічним змістом, за призначенням та побудовою.

Тема 5. Бухгалтерський баланс. Бухгалтерський баланс як елемент методу бухгалтерського обліку, його зміст і побудова. Актив і пасив як основа складання балансу. Основне балансове рівняння. Класифікація бухгалтерських балансів за ознаками. Групування статей балансу. Типи господарських операцій та їх вплив на зміни в балансі.

Тема 6. Документація, інвентаризація. Первинне спостереження в обліку та його документальне відображення. Вимоги до змісту і форми первинних документів. Функції бухгалтерських документів. Порядок зберігання первинних документів. Класифікація бухгалтерських документів.

Мета і задачі інвентаризації. Обов'язковість проведення інвентаризації. Класифікація та методика проведення інвентаризації. Документальне оформлення результатів інвентаризації.

Тема 7. Оцінювання і калькуляція в системі бухгалтерського обліку. Оцінка і калькуляція в системі бухгалтерського обліку. Сутність вартісної оцінки, її значення, оцінка об'єктів обліку. Калькулювання, його об'єкти і методи.

МОДУЛЬ 2. БУХГАЛТЕРСЬКИХ ОБЛІК АКТИВІВ, КАПІТАЛУ, ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

Тема 1. Облік основних засобів. Поняття основних засобів та їх класифікація. Оцінка та переоцінка основних засобів. Облік надходження, вибуття та ремонту основних засобів. Поняття амортизації основних засобів. Основні поняття обліку інших необоротних матеріальних активів. Загальні вимоги до розкриття питань обліку основних засобів згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби».

Тема 2. Облік нематеріальних активів. Поняття нематеріальних активів їх класифікація. Оцінка та переоцінка нематеріальних активів. Облік надходження, вибуття нематеріальних активів. Поняття амортизації нематеріальних активів. Загальні вимоги до розкриття питань обліку нематеріальних активів згідно з П(С)БО 8 «Нематеріальні активи».

Тема 3. Облік виробничих запасів. Поняття запасів. Оцінка та визнання запасів. Класифікація, облік надходження, зберігання та вибуття запасів. Методи списання запасів при вибутті. Переоцінка запасів. Загальні вимоги до розкриття питань обліку запасів згідно з П(С)БО 9 «Запаси».

Тема 4. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості. Загальні положення обліку грошових коштів у касі підприємства. Порядок ведення та документальне оформлення касових операцій. Форми безготівкових розрахунків. Облік грошових коштів на рахунках в банку. Облік інших грошових коштів.

Загальні поняття про дебіторську заборгованість. Облік розрахункових операцій з дебіторами. Оцінка поточної дебіторської заборгованості на дату балансу, резерв сумнівних боргів. Загальні вимоги до розкриття питань обліку дебіторської заборгованості згідно з П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість».

Тема 5. Облік фінансових інвестицій. Визначення і класифікація фінансових інвестицій. Довгострокові і поточні фінансові інвестиції. Еквіваленти грошових коштів. Первісна оцінка фінансових інвестицій. Загальні вимоги до розкриття питань обліку фінансових інвестицій згідно з П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції».

Тема 6. Облік власного капіталу. Поняття та види власного капіталу. Облік зареєстрованого (пайового), додаткового, резервного, вилученого і неоплачуваного капіталу. Облік нерозподіленого прибутку і непокритих збитків.

Тема 7. Облік зобов'язань. Загальні поняття про зобов'язання. Види поточних і довгострокових зобов'язань. Облік кредитних зобов'язань, розрахунків з постачальниками і підрядниками, за податками і платежами, за страхуванням та інших зобов'язань. Загальні вимоги до розкриття питань обліку зобов'язань згідно з П(С)БО 11 «Зобов'язання».

Тема 8. Облік праці та її оплати. Облік особового складу працюючих. Розрахунок середнього заробітку, нарахування основної та додаткової заробітної плати, єдиного соціального внеску, основні види та розміри утримань із зарплати. Облік депонованої зарплати.

Тема 9. Облік витрат діяльності підприємства. Загальні поняття і структура витрат підприємства. Визнання та облік витрат від різних видів діяльності. Класифікація витрат. Відображення витрат на рахунках класу 8 і класу 9. Загальні вимоги до розкриття питань обліку витрат згідно з П(С)БО 16 «Витрати».

Тема 10. Облік доходів і фінансових результатів. Загальні поняття і структура доходів підприємства. Визнання та облік доходів від різних видів діяльності. Класифікація доходів. Облік фінансових результатів. Загальні вимоги до розкриття питань обліку доходів згідно з П(С)БО 15 «Дохід».

Тема 11. Фінансова звітність. Сутність та значення бухгалтерської (фінансової) звітності, мета її складання. Користувачі фінансової звітності. Склад та вимоги до бухгалтерської звітності відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

ВИМОГИ ДО ЗДІБНОСТЕЙ ТА РІВНЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ АБІТУРІЄНТІВ

Успішне засвоєння навчальної програми підготовки за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і оподаткування» потребує від абітурієнта наявності освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» за спеціальністю 5.03050901 «Бухгалтерський облік» або за спорідненими спеціальностями (згідно Правил прийому до Чернігівського національного технологічного університету у 2018 році), а також здібності до оволодіння знаннями, уміннями та навичками в галузі соціально-економічних та професійно-орієнтованих дисциплін.

Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Відбір студентів для зарахування здійснюється на конкурсній основі.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ

Конкурсний відбір проводиться за результатами фахового випробування.

У разі, коли на одне місце претендують декілька вступників з однаковим результатом іспиту, приймальна комісія враховує середній бал додатку до диплому молодшого спеціаліста. Конкурсний відбір проводиться на вакантні місця ліцензійного обсягу.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Завдання для фахового вступного випробування на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» включає 20 тестових завдань з дисципліни «Бухгалтерський облік (загальна теорія)» за відповідними модулями.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування охоплює фахові дисципліни, які передбачені навчальними планами підготовки за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» за спеціальністю «Бухгалтерський облік», та складається із 20 тестових завдань з дисципліни «Бухгалтерський облік (загальна теорія)».

Фахове вступне випробування проводиться у вигляді письмового іспиту.

За результатами вступного випробування проводиться оцінка рівня фахових знань за наступними критеріями:

Завдання	Бали
Тестові завдання за модулем «Основи бухгалтерського обліку»	по 5 балів кожне
Тестові завдання за модулем «Бухгалтерський облік активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій»	по 5 балів кожне
Максимальна кількість балів за тестові завдання	100

Вступне випробування оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів. Загальна оцінка за підсумками вступного випробування (200-бальна шкала) визначається за формулою:

$$З = O_{\text{тест}} + 100,$$

де $O_{\text{тест}}$ – оцінка відповідей на тестові завдання за 100-бальною шкалою.

Особи, які отримали на фаховому вступному випробуванні менше 125 балів, не допускаються до участі в конкурсі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бондарчук Н.В. Бухгалтерський облік : [навч.-практ. посіб. для самот. вивч.] / Н.В. Бондарчук, Л.М. Васильєва, О.П. Бондарчук. – Д.: Біла К.О. [вид.], 2013. – 187 с.
2. Бухгалтерський облік, контроль і аналіз: проблеми теорії та методології: [монографія] / [Бутинець Ф. Ф. та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Ф.Ф. Бутинця; Нац. акад. статистики, обліку і аудиту, Вінниц. фін.-екон. ун-т, Житомир. наук. бух. шк. - К., 2013. – 604 с.
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 року №436-IV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – [зі змінами і доповненнями]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] / [Наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 року №1591] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
5. Ковальчук Т.М. Бухгалтерський облік (теорія) : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Т.М. Ковальчук; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012. – 535 с.
6. Ковальчук Т.М. Облік і аудит : [навч. посіб.] / [Т.М. Ковальчук, І.І. Никифорак]; за ред. Т.М. Ковальчук; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці: Рута, 2014. – 503 с.
7. Лень В.С. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика : [навч. посіб. для студ. ВНЗ, які навчаються за освіт.-проф. прогр. бакалавра зі спец. "Облік і аудит"] / В.С. Лень, В.В. Гливенко. – [4-те вид.]. - Т.: Навч. кн. – Богдан, 2012. – 747 с.
8. Мягкова О.В. Бухгалтерський облік: [навч. посіб.] / О.В. Мягкова; Київ. міжнар. ун-т. – К.: КиМУ, 2013. – 366 с.
9. Наумова Л.М. Бухгалтерський облік (теорія, практика) : [навч. посіб. для студентів ВНЗ] / Наумова Л.М., Антонова І.А. – Миколаїв: Швець В.Д., 2014. – 463 с.
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]: [Наказ від 07.02.2013 р. №73] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
11. Облік і аудит : [термінол. слов.] / А.Г. Загородній [та ін.]; Нац. ун-т "Львів. політехніка". – 2-ге вид., доопрац. та допов. – Л. : Вид.-во Львів. політехніки, 2012. – 630 с.
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс]: [Наказ від 27.04.2000 р. №92] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» [Електронний ресурс] : [Наказ від 18.10.1999 р. №242] / Міністерство

- фінансів України. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu8/>
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Електронний ресурс] : [Наказ від 20.10.1999 р. №246] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO9.aspx>
  15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Електронний ресурс] : [Наказ від 31.03.1999 р. №87] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.
  16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» [Електронний ресурс] : [Наказ від 31 січня 2000 р. №20] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>
  17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [Електронний ресурс] : [Наказ від 29.11.1999 р. №290] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO15.aspx>
  18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [Електронний ресурс] : [Наказ від 31.12.1999 р. №318] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
  19. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] / [Закон від 16.07.1999 № 996-XIV] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
  20. Про затвердження типових форм первинного обліку науково-інформаційної діяльності та Інструкції про порядок їх використання і застосування [Електронний ресурс] / [Наказ, Інструкція, Перелік від 07.08.1998 року № 272/219] / Держстат України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0712-98>
  21. Про інвентаризацію активів та зобов'язань [Електронний ресурс] / [Положення, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 року №879] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
  22. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність : [підручник] / Н.М. Ткаченко. – [6-те вид. допов. і перероб.]. – К.: Алерта, 2013. – 982 с.
  23. Труш В.Є. Бухгалтерський облік : [навч. посіб.] / В.Є. Труш, О.М. Єремян, Т.В. Шрам; Херсон. нац. техн. ун-т. – [Ч.2]. – Херсон : ХНТУ, 2013. – 391 с.